

BURSA

**Davranışsal
Bağımlılıklar ile
Mücadele
İl Eylem
Planı**

2020-2023

T.C. BURSA VALİLİĞİ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
BURSA İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

BURSA
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

**BURSA
DAVRANIŞSAL
BAĞIMLILIKLAR İLE MÜCADELE
İL EYLEM PLANI**

○ ————— ○
2020-2023

ISBN:

YAYIN HAKKI © 2021 BURSA İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Her hakkı mahfuzdur. Bu kitabın yayın işini gerçekleştiren Bursa İl Sağlık Müdürlüğü dışında, telif hakkı yasası uyarınca, tümü ya da herhangi bir bölümü, resim ve yazısı, yayıncısının ve editörlerin yazılı izni alınmadıkça basılamaz, çoğaltılamaz ve fotokopi çekilemez. Kitaptan kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

BURSA İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

Dikkaldırım Mah. Hat Caddesi No:4 Osmangazi/BURSA

0224 295 60 00 - 01-02-03-04

0224 233 50 92

bursa@saglik.gov.tr / hsm16.bohkd@saglik.gov.tr

YAYIN

YAYIN TARİHİ

2021

KİTABA ERİŞİM

0224 245 8328

KURUMLAR

SUNUŞ

Tüm devletler açısından, davranışsal bağımlılıklar, günümüzde toplumların karşı karşıya kaldığı en önemli ve yaygın küresel sorunlardan biri hâline gelmiştir.

Madde, tütün ve türevleri, alkol gibi bağımlılıkların yanı sıra günümüzde; dijital oyun, yemek, çevrimiçi kumar ve bahis gibi davranışsal bağımlılıkların da giderek arttığı acı bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu anlamda, geleceğimizin teminatı olan genç kuşaklarımızın ve tüm toplum kesimlerinin zararlı alışkanlıklar ve bağımlılıklardan korunmasında ve hayat kalitelerinin artırılarak daha sağlıklı bir toplum bilincinin geliştirilmesinde hiç şüphesiz ki kamu otoritesinin, yerel yönetimlerin, sivil toplum kuruluşlarının ve medyanın iş birliği içerisinde çalışması son derece kıymetli olmakla birlikte anayasal sorumluluğumuzun gereğidir.

Toplumsal huzur, sağlık, birlik ve beraberliğimizin pekişmesi doğrultusunda, samimiyetle icra edilmesi gereken davranışsal bağımlılıklar ile mücadele çalışmalarımızda, rehber niteliğinde olacak İl Sağlık Müdürlüğümüz tarafından hazırlanan ve Bağımlılıkla Mücadele İl Koordinasyon Kurulu üye kurumlarının da katkılarıyla desteklenen yoğun ve kapsamlı bir çalışmanın ürünü olan “2020-2023 Davranışsal Bağımlılıklar İle Mücadele Bursa İl Eylem Planı” nın, başarı ile uygulanmasını temenni ederim.

Yakup CANBOLAT
Bursa Valisi

SUNUŞ

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre sağlık, hastalık taşıma ya da sakat olma halinden daha çok bedenen, ruhen ve sosyal olarak tam bir iyilik hali olarak değerlendirilmektedir. Bağımlılık ise; kişinin kullandığı bir nesne veya bir eylem üzerinde kontrolünü kaybetmesi ve onsuz bir yaşam sürememeye başlaması olarak tanımlanmaktadır. Yaşadığımız çağın en büyük halk sağlığı sorunu olan bağımlılıklar her yaştan ve her kesimden insanı etkilemektedir.

Günümüz dünyasında teknolojinin inanılmaz bir hızla gelişmesi ve her geçen gün insan hayatını yeniden şekillendirmesiyle değişen benlikler, bu durumun esareti altında kalmaktadır. Bu durum ise, fiziksel bir maddeye dayandırılmayan insan-makine etkileşimi üzerine kurulu internet, oyun ve kumar gibi bağımlılıkları içeren davranışsal bağımlılıkların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Her geçen gün büyük bir hızla değişen dünyaya uyum sağlarken, bütüncül bakış açısıyla, uyuşturucu madde, tütün ve alkol bağımlılıkları ile mücadelenin yanında teknolojinin aşırı ve zararlı kullanımı ile kumar bağımlılığı konularındaki riskler göz önüne alınarak; 2019 yılında, Bağımlılıklarla Mücadele Yüksek Kurulu kararı ile “Davranışsal Bağımlılıklarla Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2019-2023) yayımlanmıştır.

Bu çerçevede, ilimizde de çok taraflı ve eşgüdümlü bir mücadeleyi zorunlu kılan ve toplumumuzun her alanında sağlıklı olmayı esas alan, samimiyetle icra edilmesi gereken davranışsal bağımlılıklar ile mücadele çalışmalarımızda, rehber niteliğinde olacak Bağımlılıklarla Mücadele İl Koordinasyon Kurulu üye kurumlarının da katkısıyla oluşturulan yoğun ve kapsamlı bir çalışmanın ürünü “Davranışsal Bağımlılıklarla Mücadele Bursa İl Eylem Planı (2020-2023)”nın daha sağlıklı ve huzurlu bir toplum hedefine ulaşmayı sağlayacağını ümit ederek, bu mücadelede gayret gösteren tüm kurumlara teşekkür ederim.

Dr. Fevzi YAVUZYILMAZ

Bursa İl Sağlık Müdürü

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
BURSA
İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

BURSA İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ - BURSA BULAŞICI
OLMAYAN HASTALIKLAR BİRİMİ
22/12/2020 10:30 - E-54540466 - 279 - 476

00131306394

T.C.
BURSA VALİLİĞİ
İL Sağlık Müdürlüğü

Sayı : 54540466-279
Konu: Davranışsal Bağımlılıklar İle
Mücadele İl Eylem Planı (2020-
2023)

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : 21/08/2019 tarihli ve 23859870-279-414 sayılı Sağlık Bakanlığı yazısı

14 Şubat 2019 tarihli 2019/2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi doğrultusunda "2019-2023 Davranışsal Bağımlılıklar İle Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı" yayınlanmış olup Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'nün ilgi yazısıyla ilimizdeki faaliyetlerin bu doğrultuda yürütülmesi talimatlandırılmıştır. İlgi yazı gereğince İl Eylem Planı hazırlama sürecinde;

- Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2019-2023) incelenerek, ildeki sorumlu tüm kurumlara iletilmiş,
- Sorumlu kurumların katılımıyla, amaç, inisiyatif ve faaliyetlerin ilimize uyarlanması ele alındığı "Davranışsal Bağımlılıklar İle Mücadele Ulusal Strateji Belgesi Ve Eylem Planı (2019-2023) Yerelleştirme Çalıştayı" düzenlenmiştir.

Yürütülen çalışmalar sonucunda, ilimizde konuyla ilgili görev alan tüm kurum ve kuruluşların katkısı ve ortak görüşüyle oluşturulan "Davranışsal Bağımlılıklar İle Mücadele İl Eylem Planı (2020-2023)" ekte sunulmuş olup onaylanması ve ilimizde uygulanması hususunu olurlarınıza arz ederim.

Uygun görüşle arz ederim.
Dr. Yusuf Gökhan YOLCU
Vali Yardımcısı
14/12/2020

OLUR
14/12/2020
Yakup CANBOLAT
Vali

Dr. Fevzi YAVUZYILMAZ
İL Sağlık Müdürü

Ek: Davranışsal Bağımlılıklar İle Mücadele İl Eylem Planı (2020-2023)

Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar Birimi
İstiklal Mah. Ragıp Sk. No: 13/1
Tel: (0224) 249 91 51

Osmangazi/BURSA
Faks: (0224) 249 91 51

Ayrıntılı bilgi için irtibat: Çocuk Gelişimcisi Betül KIRBİZ
e-posta: hsm16.boh@saglik.gov.tr

İÇİNDEKİLER

DAVRANIŞSAL BAĞIMLILIKLAR İLE MÜCADELE İL EYLEM PLANI 2020-2023..i

SUNUŞ.....iv

SUNUŞ.....v

BURSA İLİ.....1

Coğrafi Konum.....2

Demografik Bilgiler.....2

İlimizden Görüntüler.....3

İLİMİZ TEDAVİ VE DANIŞMANLIK MERKEZLERİ.....5

GİRİŞ.....6

Metodoloji.....8

Koordinasyon Çalışmaları Fotoğrafları.....9

Nihai Amaç.....10

Ara Amaçlar.....10

1.TEKNOLOJİ VE İNTERNETİN BİLİNÇLİ, GÜVENLİ VE ETKİN KULLANIMININ SAĞLANMASI, AŞIRI VE ZARARLI KULLANIMININ ÖNLENMESİ 11

Bilişim teknolojileri, internet ve sosyal medyanın bilinçli kullanımı konusunda il genelinde farkındalık faaliyetlerinin yürütülmesi.....11

Bilişim teknolojileri internet ve sosyal medyanın bilinçli kullanımı konusunda geliştirilen eğitim programlarının uygulanması.....13

Çocukların ve gençlerin bilişim teknolojilerini faydalı kullanımlarının teşvik edilmesi....19

İnternet oyunu oynama bozukluğu gelişme riski olan bireylerin tespit edilmesi ve önlem alınması.....20

Bilişim teknolojileri, internet ve sosyal medyaya ait ürünlerin arzının düzenlenmesi.....20

Güvenli internet kullanımının sağlanmasında ihbar kanallarının tanıtımına yönelik çalışmaların yürütülmesi.....21

2.KUMAR BAĞIMLILIĞINI ÖNLEME ÇALIŞMALARININ YÜRÜTÜLMESİ.....22

Kumar bağımlılığını önleme konusunda farkındalık faaliyetleri ve eğitimlerin yapılması.22

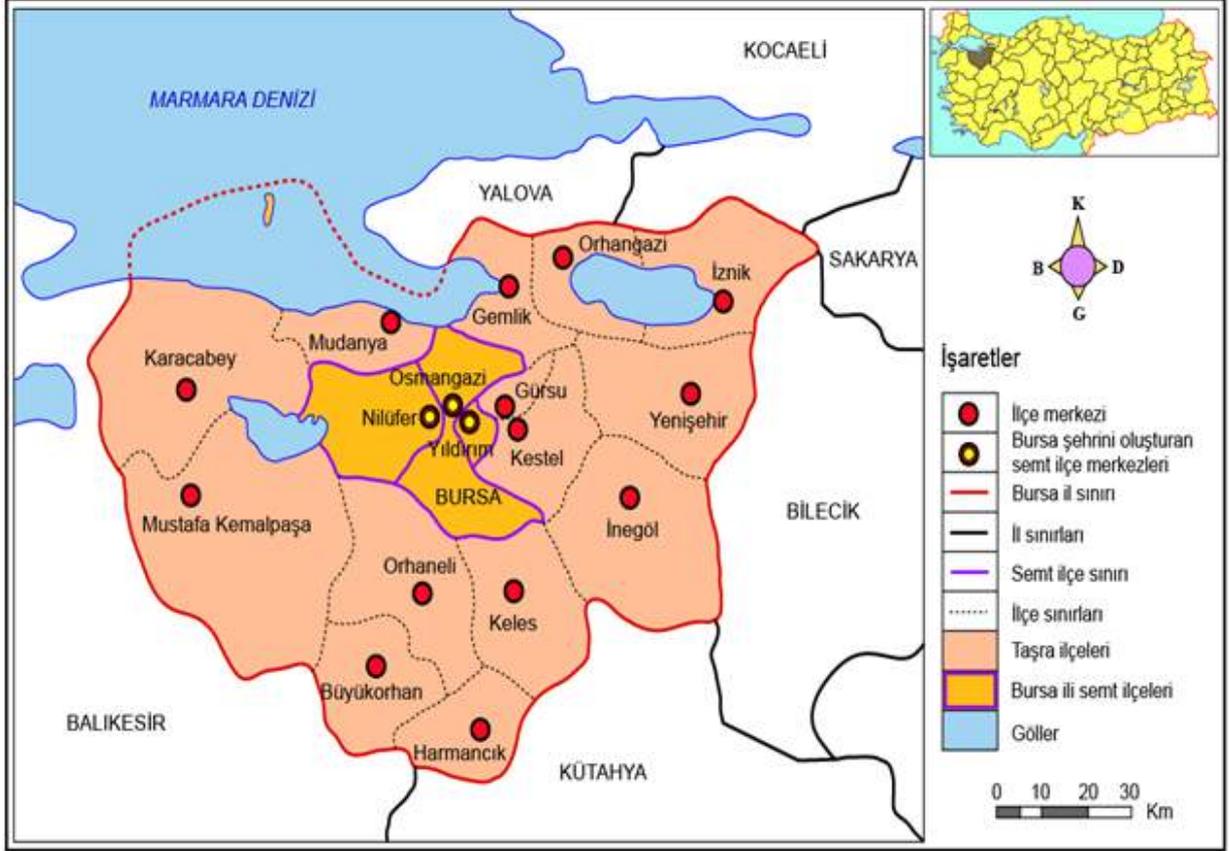
Sağlıklı nesiller yetiştirmeye, kumar ve diğer kötü alışkanlıklardan çocuk ve gençleri uzak tutmaya yönelik aktivitelerin planlanması.....26

3.DANIŞMA, TEDAVİ VE REHABİLİTASYON HİZMETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE YAYGINLAŞTIRILMASI.....27

Kurumların danışmanlık hizmetlerinin güçlendirilmesi.....27

Tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin güçlendirilmesi.....28

BURSA İLİ

Köklü geçmişi ile tarih ve kültür kenti,
Büyük Cihan Devleti Osmanlı'nın ilk başkenti,
Sanayi ve teknolojisi ile sanayi ve ticaret merkezi,
Uludağ ile Türkiye'nin en büyük kış ve doğa sporları merkezi,
Hacivat-Karagöz'ü, mehteri ve kılıç-kalkanıyla kültür-sanat şehri,
İnanç turizmi ve termal turizm açısından Türkiye'nin en önemli kentlerinden biri,
Şeftalisi, armudu, inciri, zeytini, kestanesi, kebabı, Kemalpaşa tatlısı ile lezzet cenneti,
Yeşil dokusu, bine yakın anıt ağacıyla "Yeşil Bursa" olarak ün salan Bursa; Büyükorhan,
Gemlik, Gürsu, Harmancık, İnegöl, İznik, Karacabey, Keles, Kestel, Mudanya,
Mustafakemalpaşa, Orhaneli, Orhangazi, Yenişehir, Nilüfer, Osmangazi ve Yıldırım
olmak üzere 17 ilçeye sahip büyükşehirdir.

Nüfus, Konum, İklim ve Coğrafya

Bursa, toplam il nüfusu 2020 yılı nüfus sayımı sonuçlarına göre 3.101.833 ile Türkiye'nin 4. büyük kentidir. Bu nüfus, 1.550.767 erkek ve 1.551.066 kadından oluşmaktadır.

40 derece boylam ve 28 – 30 derece enlem daireleri arasında Marmara Denizi'nin güneydoğusunda yer alan Bursa ili doğuda Bilecik, Adapazarı, kuzeyde Kocaeli, Yalova, İstanbul ve Marmara Denizi, güneyde Kütahya, batıda Balıkesir illeriyle çevrilidir. Denizden yüksekliği 155 metredir.

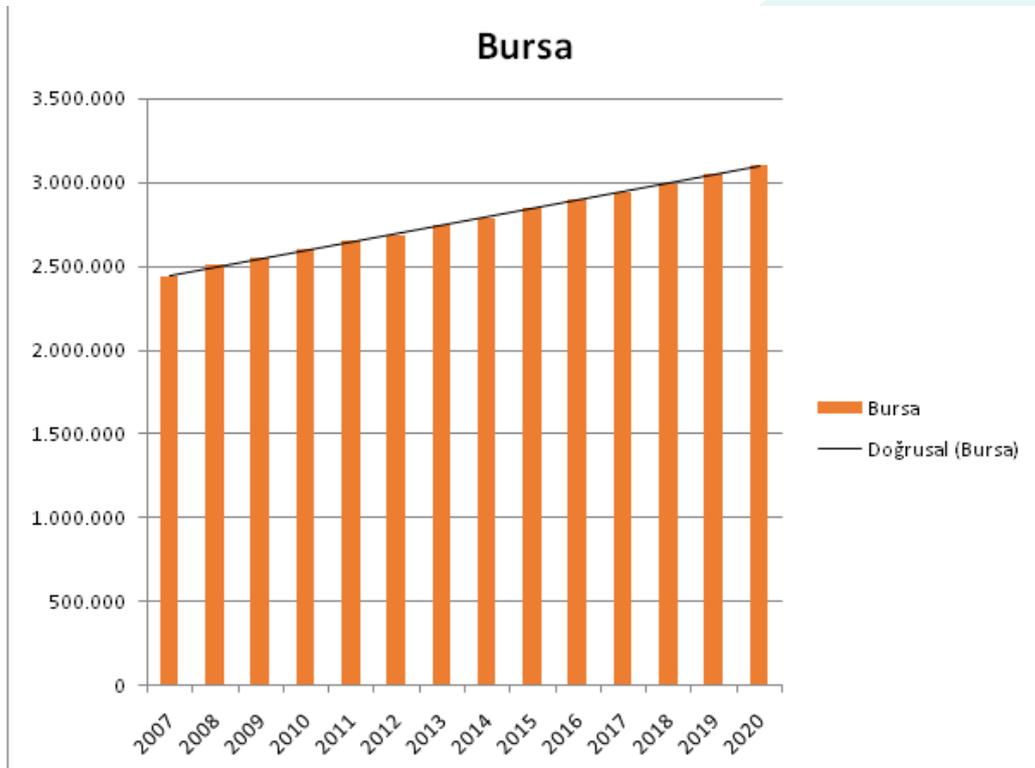
Bursa, genelde ılıman bir iklime sahiptir. Ancak, iklim bölgelere göre de değişiklik göstermektedir. Kuzeyde Marmara Denizi'nin yumuşak ve ılık iklimine karşılık güneyde Uludağ'ın sert iklimi ile karşılaşmaktadır.

İlin en sıcak ayları Temmuz – Eylül, en soğuk ayları ise Şubat – Marttır. 52 yıllık gözlem süresi itibarı ile yıllık ortalama yağış miktarı 706 mm'dir. İlde ortalama nispi nem %69 civarındadır.

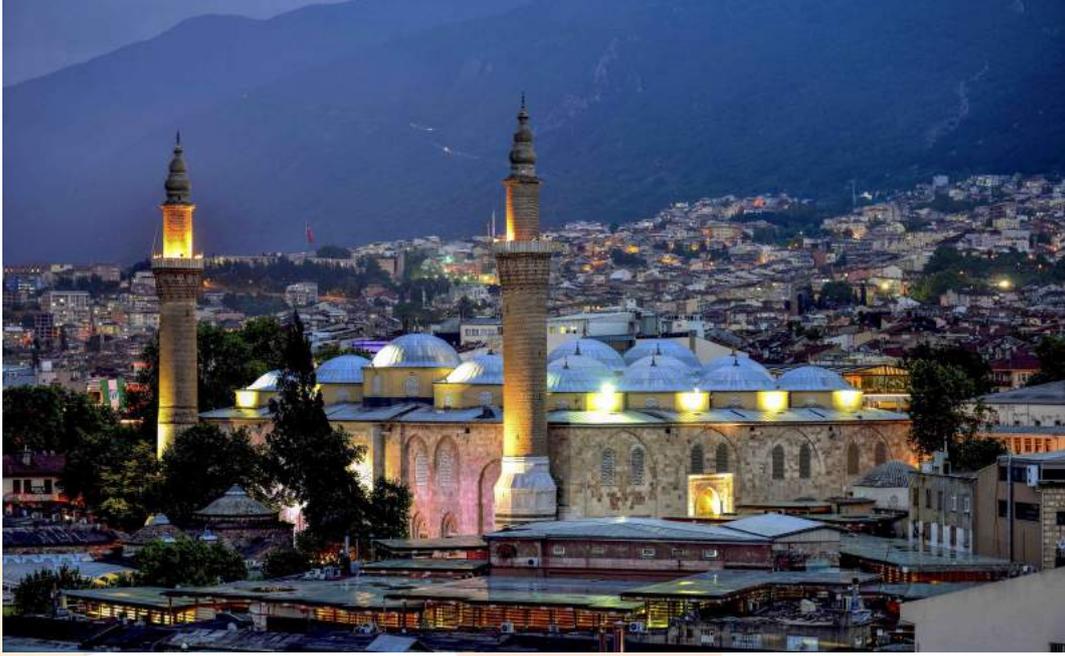
Toplam yüzölçümü 10.819 km² olan Bursa ili topraklarının %17'sini ovalar oluşturmaktadır.

İl sınırları dâhilinde Uluabat (134 km²) ve İznik (298 km²) gölleri bulunmaktadır.

Bursa ili topraklarının yaklaşık % 35'ini dağlar kaplamaktadır. Dağlar genellikle doğu-batı yönünde uzanan sıradağlar şeklindedir. Bunlar; Orhangazi'nin batısından Gemlik Körfezi'nin batı ucunda bulunan Bozburun'a doğru uzanan Samanlı Dağları, Gemlik Körfezi'nin güney yüzünü kaplayan ve Bursa ovasını denizden ayıran Mudanya Dağları, İznik Gölü'nün güneyi ile Bursa ovasının kuzey kesimleri arasında yer alan Katırlı Dağları, Mudanya Dağları'nın uzantısı olan Karadağ ve Marmara Bölgesi'nin en yüksek dağı olan Uludağ'dır (2.543 m).

İlimizden Görüntüler

Ulu Camii

Muradiye Külliyesi

Kozahan

Tophane Kulesi

İlimizden Görüntüler

Uludağ-Teleferik

Gölyazı Köyü

BURSA

Cumalıkızık Köyü

Hacivat-Karagöz

İLİMİZDE DAVRANIŞSAL BAĞIMLILIKLA İLGİLİ TEDAVİ VE DANIŞMANLIK MERKEZLERİ

Davranışsal Bağımlılık Polikliniği Yüksek İhtisas EAH Ek Hizmet Binası
Dörtçelik Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Hastanesi

Sağlıklı Hayat Merkezleri

Mudanya

Osmangazi

Nilüfer

Yıldırım

Karacabey

İnegöl

Orhangazi

GİRİŞ

Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin gittikçe hızlandığı ve teknolojinin günlük yaşamımıza hızla girdiği düşünüldüğünde akıllı telefonlar, bilgisayarlar ve internet teknolojilerinin yaşamımızdaki vazgeçilmez yeri ve önemi açıkça görülebilmektedir. Ancak günümüzün gelişmiş teknolojilerinden olan bilgisayar ve internet kullanımının yaşamımızda istenilen bilgiye anında ulaşabilme, bilgi paylaşımını sağlayabilme gibi kolaylıklarının yanında aşırı ve zararlı kullanımı birçok problemi de beraberinde getirmektedir. Bireylerde, özellikle okul çağındaki çocuk ve gençlerde problemler internet/bilgisayar kullanımı, sosyal ilişkilerin olumsuz yönde etkilenmesine, aile bağlarının zayıflamasına, akademik veya iş başarılarının düşmesine neden olabilmektedir.

Öte yandan internetin yer ve zamandan bağımsız, kolay erişilebilir olması, bireyin kimliğini gizleyebilmesi gibi etkenler internet üzerinden kumar oynamayı da çekici ve kolay ulaşılabilir kılmaktadır. Teknoloji/internetin aşırı ve zararlı kullanımı kumar bağımlılığını beslediği gibi, hızlı ve rahat erişim imkânları kumar bağımlılığının gelişmesinde ikincil bir risk de oluşturmaktadır. Kumar oynama bozukluğu sorumlulukların yerine getirilememesine neden olarak, psikolojik, sosyal ve mesleki işlevsellikte düşüşe yol açmakta, kumar oynama davranışı durdurulmaya çalışıldığında ise stres, huzursuzluk, endişe gibi problemler ortaya çıkabilmektedir.

Davranışsal bağımlılıklar; fiziksel bir maddeye dayandırılmayan insan-makine etkileşiminin kurulduğu teknolojik bağımlılıkları kapsayan internet, oyun ve kumar gibi bağımlılıklar olarak tanımlanmaktadır. Bağımlı olunan davranışın bırakılmaması ya da kontrol edilememesi, bağımlı durumdan her defasında alınan hazzın yeterli olmaması sebebiyle kullanım miktarının ya da süresinin giderek artırılmasına, kişinin zamanının büyük kısmını bağımlı olunan davranışla geçirmesine yol açmaktadır. Bunun sonucunda da özellikle psikolojik ve sosyal problemlerin görülmesiyle birlikte fiziksel hastalıkların ortaya çıkmasına da zemin hazırlanmaktadır.

Davranışsal bağımlılıklarda görülen artış sebebi ile son birkaç yıl içinde Güney Kore, Japonya, Çin, İngiltere gibi bazı ülkelerde davranışsal bağımlılıklarla mücadele etme ve önlemeye yönelik çalışmalar başlatılmıştır. Ülkemizde de çocuklar ve gençler başta olmak üzere tüm toplumu teknolojinin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımına teşvik etmek, bu konuda bilgilendirmek, aşırı ve zararlı teknoloji kullanımını önlemek, aşırı ve zararlı düzeyde kullananları tespit ederek, gerekli tıbbi müdahale ve yardıma yönlendirilmelerini sağlamak amacıyla çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Bununla beraber pek çok kurum ve kuruluş tarafından sunulan hizmetlerin toplum tarafından bilinirliğini artıracak çalışmalar yapmak, sunulacak yeni hizmetleri planlamak ve iş birliğini güçlendirmek için ulusal bir mücadele gerekmektedir. Bu kapsamda bakanlıklara, kurumlara, yerel yönetimlere, sivil toplum kuruluşlarına çok önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir.

9 Aralık 2017 tarihli 2017/23 sayılı Başbakanlık Genelgesi kapsamında; “Uyuşturucu ile Mücadele Yüksek Kurulunun kapsamı genişletilerek, Başbakan Yardımcısı Başkanlığında 11 bakanın (Adalet, Aile ve Sosyal Politikalar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Gençlik ve Spor, Gıda, Tarım ve Hayvancılık, Gümrük ve Ticaret, İçişleri, Maliye, Milli Eğitim, Sağlık ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanları) katılımı ile “Bağımlılık ile Mücadele Yüksek Kurulu” oluşturulmuştur. Bağımlılıkla mücadelede görev ve sorumlulukları olan bakanlıklar, kurum ve kuruluşlar, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ile Yüksek Kurul Başkanı tarafından belirlenecek diğer paydaşların katılımıyla uyuşturucu, alkol, tütün, kumar ve teknoloji bağımlılığıyla mücadeleye yönelik eylem planı hazırlanması ve Yüksek Kurulun onayı ile yürürlüğe konulması kararlaştırılmıştır.

Anılan genelge ile kurulların sekreteryası hizmetleri, koordinasyon ve uygulamalarının takibi, Sağlık Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı koordinesinde Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü vasıtasıyla, illerde ise valilerinin riyasetinde il sağlık müdürlüklerince yürütülmesi talimatlandırılmıştır. Cumhurbaşkanlığı tarafından 14 Şubat 2019 tarih 2019/2 sayılı “Bağımlılık ile Mücadele Genelge”si ile 9 Aralık 2017 tarihli 2017/23 sayılı Başbakanlık Genelgesi güncellenmiştir.

Bağımlılıkla Mücadele Kurulu kararı gereği teknoloji ve kumar bağımlılığına müdahale ve koruyucu çalışmaların başlatılması doğrultusunda “Davranışsal Bağımlılıklarla Mücadele Eylem Planı” kapsamında yol haritası oluşturulması kararı verildi. Bu kapsamda uluslararası iyi uygulama örnekleri analiz edilerek, ulusal norm ve politikalara uyarlanabilir strateji ve faaliyetler belirlendi. Sağlık Bakanlığı koordinatörlüğünde Bakanlıklar, Sivil Toplum Kuruluşları ve akademisyenlerin katılımıyla çalıştaylar gerçekleştirildi. Milli Eğitim Bakanlığı, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Türkiye İstatistik Kurumu, Dünya Sağlık Örgütü ve Türkiye Yeşilay Cemiyeti, akademisyenlerin katkı ve katılımları sağlandı. Tüm bunların sonucunda yıllar itibarıyla nihai hedefler oluşturuldu. Hedeflerin takibini sağlayabilmek, nihai göstergeler ve bu göstergelerin veri kaynakları tanımlandı. Eylem planı revizyonunda gerçekleşen tüm faaliyetlerin etki analizlerinin yapılması planlandı.

Davranışsal bağımlılıklarla mücadele çalışmaları, BMYK üyesi Bakanlıklar ve diğer kurum ve kuruluşlarla eş güdüm içerisinde yürütülmeye devam edecektir. Bilimsel temellere dayandırılarak, çalışmalarının izlenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanması sürecinin de aynı şekilde düzenli ve güçlü olarak yürütülmesi gerekmektedir. Bu sebeple yapılan çalışmaların etkinliğinin ölçülmesi, koordinasyonun işlevsel sağlanabilmesi de bu kapsamda büyük önem arz etmektedir.

Eylem politikalarının yerelde yaygınlaştırılması, koordinasyonun sağlanabilmesi davranışsal bağımlılıkla mücadelede başarıya ulaşması için gereken en önemli faktördür. Eylem planı kapsamında gerçekleşen faaliyetlerin, kamuoyuyla paylaşılması ve toplumsal desteğin alınması oldukça önemlidir. Bu sebeple çalışmaların yıllık olarak raporlanması, kamuoyunun doğru bilgiye zamanında erişmesi sağlanacaktır.

Bu çerçevede oluşturulan İl Eylem Planı ile önümüzdeki 4 yılın davranışsal bağımlılık ile mücadele konusundaki yol haritasının belirlenmesi, yapılan çalışma ve faaliyetlerin ilimizde eşgüdüm ve koordinasyon içinde birbirini destekleyecek ve etkisini artıracak şekilde yürütülmesi, etki analizi takibinin sağlanarak başarıya ulaşması hedeflenmektedir.

METODOLOJİ

Davranışsal Bağımlılıklar ile Mücadele İl Eylem Planı (2020-2023);

Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2019-2023) incelenerek, ildeki sorumlu tüm kurumlara iletilmiş,

İlimizde yürütülen bağımlılıkla mücadele çalışmaları kapsamında Bağımlılıkla Mücadele İl Koordinasyon Kurulu 2019-3 Toplantısında "**Davranışsal Bağımlılıklar İle Mücadele Ulusal Strateji Belgesi Ve Eylem Planı (2019-2023)**" yayımlanmıştır. Yayımlanan eylem planı ilgili kurumlara gönderilecektir. Eylem Planının ilgili kurumlar tarafından incelenerek kurumsal çalışmalara başlanması" kararı alınmış,

İlgili kurumlar kendi sorumluluk alanına giren amaç, inisiyatif, süreç göstergesi, faaliyet ve hedeflerle ilgili olarak, ilimize uyarılama konusunda ön çalışmalarını gerçekleştirmiş, ü Sorumlu kurumların katılımıyla, "**Davranışsal Bağımlılıklar İle Mücadele Ulusal Strateji Belgesi Ve Eylem Planı (2019-2023) Yerelleştirme Çalıştay**"ı düzenlenmiş,

Çalıştay sonrasında İl Eylem Planı'na son hali verilerek, Makam Onay'ına sunulmuştur.

Eylem Planı aşağıdaki şekilde yapılandırılmıştır:

-
- 1 Nihai Amaç
  - 3 Ara Amaç
  - 10 İnisiyatif
  - 36 Faaliyet

KOORDİNASYON ÇALIŞMALARI

Bağımlılıkla Mücadele İl Koordinasyon Kurulu 2019-3 Toplantısı

*Davranışsal Bağımlılıklar İle Mücadele Ulusal Strateji Belgesi Ve Eylem Planı
(2019-2023) Yerelleştirme Çalıştayı*

Nihai Amaç

Davranışsal Bağımlılıklar ile Mücadele İl Eylem Planı'nın (2020-2023) Nihai Amacı;

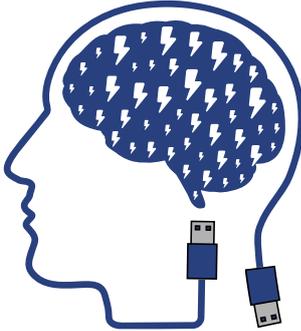
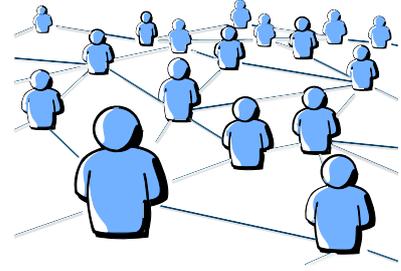
Toplumunu teknoloji, internet ve kumar alanlarında davranışsal bağımlılık gelişmesinden korumak.

Ara Amaçlar

Nihai amaca ulaşım aşağıda yer alan üç ana kategoride konumlandırılmış ara amaçlarla sağlanacaktır.

Teknoloji ve İnternetin Bilinçli, Güvenli ve Etkin Kullanımını Sağlamak ve Aşırı ve Zararlı Kullanımını Önlemek:

Bilişim teknolojileri, internetin ve sosyal medyanın bilinçli, güvenli, etkin kullanımının sağlanmasına yönelik çocuk ve gençler başta olmak üzere tüm toplumu bilinçlendirmek ve farkındalıklarını sağlamak. Aşırı ve zararlı kullanımda arzı düzenlemek, riskli internet oyun oynama bozukluğu olan bireyleri erken tespit etmek ve önlem alınmasını sağlamak ve bu konuda bilimsel çalışmaları desteklemek.

Kumar Bağımlılığını Önleme Çalışmalarını Yürütmek:

Kumar bağımlılığının etkileri üzerine bilinçlendirme çalışmaları yapmak ve önlenmesine yönelik tutum geliştirmek, şans oyunlarının denetimlerini güçlendirmek, kumar oynama bozukluğu konusunda bilimsel kapasiteyi arttırmak, kumar özendirici içeriklerin engellenmesi amacıyla mevzuatta gerekli düzenlemeleri yapmak.

Danışma, Tedavi ve Rehabilitasyon Hizmetlerinin Geliştirilmesi ve Yaygınlaştırılmasını Sağlamak:

Danışmanlık, tedavi ve rehabilitasyon hizmeti veren birimlerin sayısını ve etkinliğini artırmak.

1. TEKNOLOJİ VE İNTERNETİN BİLİNÇLİ, GÜVENLİ VE ETKİN KULLANIMININ SAĞLANMASI, AŞIRI VE ZARARLI KULLANIMININ ÖNLENMESİ

Amaç: Bilişim teknolojileri ve internetin bilinçli kullanımını sağlamak, bilişim teknolojilerinin aşırı ve zararlı kullanımını önlemeye yönelik çalışmalar yürütmek, bilişim teknolojileri ve internet kullanıcılarına güvenli hizmet sunumunun sağlanmasına yönelik çalışmalar yürütmek.

NO	İnisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER			
					2020	2021	2022	2023
1.	Bilişim teknolojileri, internet ve sosyal medyanın bilinçli kullanımını konusunda il genelinde farkındalık faaliyetlerinin yürütülmesi	1.1.Toplumun geneline yönelik bilişim teknolojilerinin, internetin ve sosyal medyanın bilinçli, güvenli ve etkin kullanımını konusunda farkındalık amaçlı eğitim, program, seminer, yürüyüş, stant kurulması gibi etkinliklerin düzenlenmesi	*Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü *İl Millî Eğitim Müdürlüğü *İl Sağlık Müdürlüğü *Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 4. Bölge Müdürlüğü *İl Emniyet Müdürlüğü *İl Jandarma Komutanlığı *Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü *Ticaret İl Müdürlüğü *İl Müftülüğü *Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi *Bursa Teknik Üniversitesi *Bursa Uludağ Üniversitesi	Yapılan bilinçlendirme faaliyetleriyle ulaşılan kişi sayısı	AÇSHİM tarafından ilave 500 kişi	AÇSHİM tarafından ilave 500 kişi	AÇSHİM tarafından ilave 500 kişi	AÇSHİM tarafından ilave 500 kişi

NO	İmisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER			
					2020	2021	2022	2023
1.	Bilişim teknolojileri, internet ve sosyal medyanın bilinçli kullanımı konusunda il genelinde farkındalık faaliyetlerinin yürütülmesi	1.2. Öğrencilerin toplu halde buldukları yerlerde (okullar, yurtlar, gençlik merkezleri, gençlik kampları) teknolojinin bilinçli, etkin, amacına uygun kullanımını içeren, bilgilendirme, bilinçlendirme faaliyetleri (yarışma, etkinlik, tiyatro yapımı, afiş, broşür dağıtılması vb.) planlanması, gençlere yönelik farkındalık faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi	*Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü *İl Milli Eğitim Müdürlüğü *Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi *Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 4. Bölge Müdürlüğü *Bursa Teknik Üniversitesi *Bursa Uludağ Üniversitesi	Yapılan bilinçlendirme faaliyetleriyle ulaşılan kişi sayısı	250 kişi	İlave 250 kişi	İlave 250 kişi	İlave 250 kişi
		1.2.1. Kültür ve Sanat Yarışmaları 2020-2023 yılları arasındaki tiyatro yarışmalarının temasının "Davranışsal Bağlılıklar" olması	*Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Yapılan bilinçlendirme faaliyetleriyle ulaşılan kişi sayısı	250 kişi	İlave 250 kişi	İlave 250 kişi	İlave 250 kişi

NO	İmisiyatıf	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER			
					2020	2021	2022	2023
1.	Bilişim teknolojileri, internet ve sosyal medyanın bilinçli kullanımı konusunda il genelinde farkındalık faaliyetlerinin yürütülmesi	1.2.2. Pansiyonlu okullarda kalan öğrenciler arasında "Pansiyonlar Okuyor" adlı kitap okuma yarışması, "Yurdumun Değerleri" adlı aylık sosyal ve kültürel etkinlikler yapılması Yurdumun Değerleri" adlı etkinliğin bir ayında teknoloji bağımlılığı konusu işlenmesi	*İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Yapılan bilinçlendirme faaliyetleriyle ulaşılan kişi sayısı	500 kişi	İlave 500 kişi	İlave 500 kişi	İlave 500 kişi
2.	Bilişim teknolojileri internet ve sosyal medyanın bilinçli kullanımı konusunda geliştirilen eğitim programlarının uygulanması	2.1.Türkiye Yeşilay Cemiyeti tarafından illerdeki Türkiye Bağımlılıkla Mücadele (TBM) formatörlerine bilişim teknolojileri, internet ve sosyal medyanın bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı ile ilgili eğitim verilmesi	*Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi *İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Eğitim alan formatör sayısı	3 kişi			İlave 3 kişi

NO	İmisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER							
					2020	2021	2022	2023				
2.	Bilişim teknolojileri internet ve sosyal medyanın bilinçli kullanımı konusunda geliştirilen eğitim programlarının uygulanması	<p>2.2. Formatörler tarafından her yaş düzeyine göre bilişim teknolojilerinin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı ile ilgili uygulamaları eğitimlerinin verilmesi</p> <p>2.3. TBM uygulayıcıları tarafından öğrencilere yaş gruplarına göre bilişim teknolojilerinin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı ile ilgili eğitimlerin verilmesi</p> <p>2.4. TBM uygulayıcıları tarafından öğretmenlere yetişkin düzeyi bilişim teknolojilerinin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı ile ilgili eğitimlerin verilmesi</p>	<p>*İl Millî Eğitim Müdürlüğü *Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p> <p>*İl Millî Eğitim Müdürlüğü *Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p> <p>*İl Millî Eğitim Müdürlüğü *Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p>	TBM uygulayıcı sayısı	Eğitim alan öğrenci sayısı	Eğitim alan öğretmen sayısı	Tüm rehber öğretmenlere uygulamaları eğitimi vermek	Yeni rehber öğretmenlere uygulamaları eğitimi vermek	Yeni rehber öğretmenlere uygulamaları eğitimi vermek	Yeni rehber öğretmenlere uygulamaları eğitimi vermek		
					5000 öğrenci	İlave 5000 öğrenci	İlave 5000 öğrenci	İlave 5000 öğrenci	İlave 5000 öğretmen	İlave 5000 öğretmen	İlave 5000 öğretmen	İlave 5000 öğretmen

NO	İmisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER			
					2020	2021	2022	2023
2.	Bilişim teknolojileri internet ve sosyal medyanın bilinçli kullanımı konusunda geliştirilen eğitim programlarının uygulanması	<p>2.5. TBM uygulayıcıları tarafından velilere yönelik teknolojinin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımı ile ilgili eğitimlerin verilmesi</p> <p>2.6. 0-6 yaş çocukların bilişim teknolojileriyle uygun tanışılması için ebeveynlerine, kreş ve bakımevi çalışanlarına ve bakıcılarına farkındalık eğitimlerinin yapılması</p> <p>2.7. 0-6 yaş grubu çocukların bilişim teknolojileriyle uygun tanışılması için öğretmenlerine farkındalık eğitimlerinin yapılması</p>	<p>*İl Millî Eğitim Müdürlüğü *Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p> <p>*Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü</p> <p>*İl Sağlık Müdürlüğü *İl Millî Eğitim Müdürlüğü</p>	Eğitim alan veli sayısı	500 veli	İlave 500 veli	İlave 500 veli	İlave 500 veli
				Ulaşılan kişi sayısı	100 kişi	İlave 100 kişi	İlave 100 kişi	İlave 100 kişi
				Eğitim alan kişi sayısı	300 kişi	İlave 300 kişi	İlave 300 kişi	İlave 300 kişi

NO	İmisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER			
					2020	2021	2022	2023
2.	Bilişim teknolojileri internet ve sosyal medyanın bilinçli kullanımını konusunda geliştirilen eğitim programlarının uygulanması	<p>2.8. Sağlık Bakanlığı'nın düzenleyeceği eğitimlerle Davranışsal Bağımlılıklar ile Mücadele konusunda danışmanlık hizmeti verecek sağlık personelinin kapasite artırımının sağlanması</p> <p>2.9. Sporcu eğitim merkezleri ve il spor merkezlerinde eğitim vermek üzere antrenör, spor uzmanları ve diğer spor elemanlarına uygulayıcı eğitimlerinin verilmesi</p> <p>2.10. Türkiye Bağımlılıkla Mücadele bilişim teknolojilerinin bilinçli, güvenli ve etkin kullanımını etkileşimli içeriklerinin Eğitim Bilişim Ağı (EBA)'ya entegre edilmesi</p>	<p>*İl Sağlık Müdürlüğü</p> <p>*Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 4. Bölge Müdürlüğü</p> <p>*Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p> <p>*Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü</p> <p>*Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 4. Bölge Müdürlüğü</p> <p>*Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p> <p>*İl Milli Eğitim Müdürlüğü</p> <p>*Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p>	<p>Eğitim alan meslek elemanı (psikolog, çocuk gelişimci, sosyal çalışmacı) sayısı</p> <p>Eğitim alan spor elemanı sayısı</p> <p>Eğitim Bilişim Ağına yayınlanan içeriklerin sayısı</p>	<p>Sağlık Bakanlığının ilimiz için belirleyeceği kişi sayısı kadar meslek elemanı eğitim alacaktır.</p> <p>İlave 80antrenör ve spor elemanı</p> <p>Yeni oluşturulan her içerik EBA sistemine aktarılacaktır</p>	<p>Sağlık Bakanlığının ilimiz için belirleyeceği kişi sayısı kadar meslek elemanı eğitim alacaktır.</p> <p>İlave 80antrenör ve spor elemanı</p> <p>Yeni oluşturulan her içerik EBA sistemine aktarılacaktır</p>	<p>Sağlık Bakanlığının ilimiz için belirleyeceği kişi sayısı kadar meslek elemanı eğitim alacaktır.</p> <p>İlave 80antrenör ve spor elemanı</p> <p>Yeni oluşturulan her içerik EBA sistemine aktarılacaktır</p>	<p>Sağlık Bakanlığının ilimiz için belirleyeceği kişi sayısı kadar meslek elemanı eğitim alacaktır.</p> <p>İlave 80antrenör ve spor elemanı</p> <p>Yeni oluşturulan her içerik EBA sistemine aktarılacaktır</p>

NO	İmisiyatıf	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER							
					2020	2021	2022	2023				
3.	Çocukların ve gençlerin bilişim teknolojilerini faydalı kullanmalarının teşvik edilmesi	<p>3.1. Tasarım üretme, oyun geliştirme, kod yazma, bilgi iletişim teknolojileri okuryazarlığı, dijital vatandaşlık becerileri, işbirlikçi çalışma, bilgisayarlı ve algoritmik düşünme becerilerini arttırmak, yabancı dil gramer-kelime hazinesi-aksan ve iletişim becerilerini geliştirmeye, fiziksel harekete yönelik oyunlarla kondisyonunu arttırmaya yönelik eğitim programları düzenlenmesi</p> <p>3.2. Uygulanan tüm eğitimlerin etkinliğinin ölçülmesi</p>	<p>*Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü</p> <p>*Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p> <p>*İl Millî Eğitim Müdürlüğü</p> <p>*Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 4. Bölge Müdürlüğü</p> <p>*BİMİKK Üyesi Kurum/Kuruluşlar</p>	*Eğitim alan genç sayısı	250 Genç	İlave 250 Genç	İlave 250 Genç	İlave 250 Genç	Tüm eğitimlerin etkinliğini değerlendiren yıllık raporlanm ası	Tüm eğitimlerin etkinliğini değerlendiren yıllık raporlanm ası	Tüm eğitimlerin etkinliğini değerlendiren yıllık raporlanm ası	Tüm eğitimlerin etkinliğini değerlendiren yıllık raporlanm ası

NO	İmisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER			
					2020	2021	2022	2023
3.	Çocukların ve gençlerin bilişim teknolojilerini faydalı kullanmalarının teşvik edilmesi	3.3. Çocukların ve gençlerin aidiyet duygusunu geliştirmek, boş zamanlarını kaliteli, etkin bir şekilde planlamalarını sağlamak için (kod yazma, medya/sosyal medya okuryazarlığı, siber güvenlik, dijital vatandaşlık becerileri vb. eğitim ve aktiviteler)spor ve sanatsal faaliyetlerde sosyoekonomik kısıtlılığı olan çocuklara imkan sağlanması, çocukların psikososyal gelişim becerilerini daha sağlıklı kazanabilecekleri fiziksel, sanatsal aktiviteleri desteklenmesine yönelik (Gençlik Merkezleri, Gençlik Kampları, Spor Eğitim Merkezleri, Türkiye Olimpiyat Hazırlık Merkezleri, Yükseköğretim Kredi Yurtları Kurumları) Faaliyetler gerçekleştirilmesi	*Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü *İl Emniyet Müdürlüğü *İl Jandarma Komutanlığı *Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 4. Bölge Müdürlüğü *Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi	*Yapılan etkinliklerde katılımcı sayısı	-İlave 1000 kişi -İlave 50 sporcu	-İlave 1000 kişi -İlave 50 sporcu	-İlave 1000 kişi -İlave 50 sporcu	

NO	İnisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER				
					2020	2021	2022	2023	
4.	İnternet oyunu oynama bozukluğu gelişme riski olan bireylerin tespit edilmesi ve önlem alınması	4.1. Okullarda rehberlik servisleri ve SHM'ler tarafından riskli öğrencilerin tespit edilmesi ve uygun desteğin sağlanması	*İl Sağlık Müdürlüğü *İl Millî Eğitim Müdürlüğü	SHM'lerin bağlantı kurduğu okul oranı	%30	%40	%50	%70	Denetimlerin süreli hale getirilmesi
5.	Bilişim teknolojileri, internet ve sosyal medyaya ait ürünlerin arzının düzenlenmesi	5.1. İçişleri bakanlığı tarafından düzenlenen mevzuat gereği tüm kafe, internet kafe vb yerlerde bilişim teknolojilerinin doğru kullanımına yönelik sabit, dikkat çekici ve uyarıcı mesajların yanı sıra tehdit, taciz, istismar durumlarında iletişim kurulacak kurum ve kuruluşların iletişim bilgilerinin de eklenecek konulması denetiminin yapılması	*İl Emniyet Müdürlüğü *İl Jandarma Komutanlığı *Yerel Yönetimler *İl Millî Eğitim Müdürlüğü	Eğitim alan formatör sayısı	Denetimlere başlanılması	Denetimlerin süreli hale getirilmesi	Denetimlerin süreli hale getirilmesi	Denetimlerin süreli hale getirilmesi	Denetimlerin süreli hale getirilmesi

NO	İnisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER			
					2020	2021	2022	2023
5.	Bilişim teknolojileri, internet ve sosyal medyaya ait ürünlerin arzının düzenlenmesi	5.2. Tüm kurum ve kuruluşların web sayfaları açılış ekranlarına bilinçli güvenli internet kullanımına ilişkin bilgilendirme mesajı ile açılması	*Valilik (BMİKK)	Uygulamaya geçilme durumu	%25	%50	%50	%75
6.	Güvenli internet kullanımının sağlanmasında ihbar kanallarının tanıtımına yönelik çalışmaların yürütülmesi	6.1. Çocuklar, gençler ve ailelere yönelik internette, sosyal medyada kimlik koruma, güvenli internet kullanımı ve tehdit durumunda ihbar etme, bilgilendirme ve bilinçlendirme eğitimlerinin yapılması	*İl Emniyet Müdürlüğü *İl Jandarma Komutanlığı *Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi *İl Milli Eğitim Müdürlüğü	Ulaşılan kişi sayısı	28.600 kişi	28.600 kişi	28.600 kişi	28.600 kişi

NO	İnisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER			
					2020	2021	2022	2023
6.	Güvenli internet kullanımının sağlanmasında ihbar kanallarının tanıtımına yönelik çalışmaların yürütülmesi	6.2. İnternet ortamında çocuk istismarının önlenmesi özel hayatın gizliliğinin ihlali bildirimlerinin yapılması, cinsel istismar bildirimlerinin yapılması, internet üzerinden yaşanan problemleri iletme ile ilgili adreslerin bilinirliğinin artırılması https://www.ihbarweb.org.tr/siber@egm.gov.tr https://internetyardim.org.tr https://www.egm.gov.tr/sayfalar/ihbar.aspx https://vatandas.jandar.ma.gov.tr/156IHBAR/form/firm156GD.aspx	*İl Emniyet Müdürlüğü *İl Jandarma Komutanlığı *İl Milli Eğitim Müdürlüğü *Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü *İl Sağlık Müdürlüğü *Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 4. Bölge Müdürlüğü *İl Müftülüğü *Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü	Tanıtmı yapılan kişi sayısı	28.600 kişi	28.600 kişi	28.600 kişi	28.600 kişi

2.KUMAR BAĞIMLILIĞINI ÖNLEME ÇALIŞMALARININ YÜRÜTÜLMESİ

Amaç: Kumar bağımlılığının etkileri üzerine bilinçlendirme çalışmalarının yapılması ve kumar bağımlılığının önlenmesine yönelik tutum geliştirilmesi, kumar oynama bozukluğu konusunda bilimsel kapasitenin artırılması, kumarı özendirici içeriklerin engellenmesi amacıyla mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılması.

NO	İnisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER		
					2020	2021	2022
1.	Kumar bağımlılığını önleme konusunda farkındalık faaliyetleri ve eğitimlerin yapılması	1.1. Tüm topluma yönelik kumar bağımlılığının önlenmesi konusunda farkındalık (eğitim, program, seminer, yürüyüş, stant kurulması vb.) etkinliklerin düzenlenmesi	*Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi *İl Sağlık Müdürlüğü *Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü *İl Millî Eğitim Müdürlüğü *İl Emniyet Müdürlüğü *İl Jandarma Komutanlığı *Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü *İl Müftülüğü *Valilik (BMIKK)	Ulaşılan kişi sayısı	İlave 350 kişi	İlave 350 kişi	İlave 350 kişi

NO	İnisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER			
					2020	2021	2022	2023
1.	Kumar bağımlılığını önleme konusunda farkındalık faaliyetleri ve eğitimlerin yapılması	<p>1.2. Gençlere yönelik kumar bağımlılığının önlenmesi konusunda farkındalık amaçlı eğitim, program, seminer vb. etkinliklerin düzenlenmesi</p> <p>1.3. Türkiye Yeşilay Cemiyeti tarafından illerdeki Türkiye Bağımlılıkla Mücadele (TBM) formatörlerine kumar bağımlılığını önleme konusunda eğitim verilmesi</p>	<p>*Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p> <p>*İl Millî Eğitim Müdürlüğü</p> <p>*Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü</p> <p>*Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü</p> <p>*İl Sağlık Müdürlüğü</p> <p>*İl Müftülüğü</p> <p>*Valilik (BMIKK)</p>	Ulaşılan kişi sayısı	250 kişi	İlave 250 kişi	İlave 250 kişi	İlave 250 kişi
				Formatör sayısı	3	Formatör		İlave 3 Formatör

NO	İnisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER			
					2020	2021	2022	2023
1.	Kumar bağımlılığını önleme konusunda farkındalık faaliyetleri ve eğitimlerin yapılması	<p>1.4. Formatörler tarafından kumar bağımlılığı önleme konusunda rehber öğretmenlere uygulayıcı eğitimlerinin verilmesi</p> <p>1.5. Kumar bağımlılığı önleme konusunda öğrencilere yönelik eğitimlerin verilmesi</p> <p>1.6. Kumar bağımlılığını önleme konusunda yetişkinlere yönelik eğitimlerin uygulanması</p> <p>1.7. Kumar bağımlılığını önleme konusunda öğretmenlere eğitim modülünün uygulanması</p>	<p>*Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p> <p>*İl Millî Eğitim Müdürlüğü</p>	Eğitim verilen rehber öğretmen sayısı	İlave 200 rehber öğretmen	İlave 200 rehber öğretmen	İlave 200 rehber öğretmen	İlave 200 rehber öğretmen
		<p>1.5. Kumar bağımlılığı önleme konusunda öğrencilere yönelik eğitimlerin verilmesi</p>	<p>*İl Millî Eğitim Müdürlüğü</p> <p>*Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p>	Eğitim alan öğrenci sayısı	5000 öğrenci	İlave 5000 öğrenci	İlave 5000 öğrenci	İlave 5000 öğrenci
		<p>1.6. Kumar bağımlılığını önleme konusunda yetişkinlere yönelik eğitimlerin uygulanması</p>	<p>*İl Millî Eğitim Müdürlüğü</p> <p>*Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p>	Eğitim alan kişi sayısı	500 kişi	İlave 500 kişi	İlave 500 kişi	İlave 500 kişi
		<p>1.7. Kumar bağımlılığını önleme konusunda öğretmenlere eğitim modülünün uygulanması</p>	<p>*İl Millî Eğitim Müdürlüğü</p> <p>*Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p>	Eğitim alan öğretmen sayısı	5000 öğretmen	İlave 5000 öğretmen	İlave 5000 öğretmen	İlave 5000 öğretmen

NO	İnisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER			
					2020	2021	2022	2023
1.	Kumar bağımlılığını önleme konusunda farkındalık faaliyetleri ve eğitimlerin yapılması	<p>1.8. Üniversite öğrencilerine yönelik kumar bağımlılığı konusunda koruyucu/önleyici farkındalık çalışmalarının yapılması</p> <p>1.9. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından KYK meslek elemanlarına (sosyal çalışmacı, psikolog) kumar bağımlılığını önleme konusunda eğitim verilmesi</p> <p>1.10. Sağlık Bakanlığı tarafından kumar bağımlılığını önleme konusunda danışmanlık hizmeti veren sağlık personeline eğitim verilmesi</p>	<p>*Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü</p> <p>*Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p> <p>*İl Sağlık Müdürlüğü</p> <p>*Bursa Teknik Üniversitesi</p> <p>*Bursa Uludağ Üniversitesi</p> <p>*Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü</p> <p>*Türkiye Yeşilay Cemiyeti Bursa Şubesi</p> <p>*İl Sağlık Müdürlüğü</p>	<p>*Faaliyet yapan yurt sayısı</p> <p>*Eğitime katılan üniversite öğrenci sayısı</p> <p>Formatör eğitimi alan personel (sosyal çalışmacı, psikolog) sayısı</p> <p>Eğitimi alan personel (psikolog, sosyal çalışmacı, çocuk gelişimci) sayısı</p>	*11 yurt *İlave 1000 öğrenci	*11 yurt *İlave 1000 öğrenci	*11 yurt *İlave 1000 öğrenci	*11 yurt *İlave 1000 öğrenci

NO	İnisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER			
					2020	2021	2022	2023
1.	Kumar bağımlılığını önleme konusunda farkındalık faaliyetleri ve eğitimlerin yapılması	1.11. Personele Uygulanan eğitimlerin etkinliğinin ölçülmesi	*BMİKK Üyesi Kurum/Kuruluşlar	Etki değerlendirilm esinin yapılm a durumu	Tüm eğitimlerin etkinliğinin yılsonu değerlendir ilmesi, yıllık raporlanma sı	Tüm eğitimlerin etkinliğinin yılsonu değerlendir ilmesi, yıllık raporlanma sı	Tüm eğitimlerin etkinliğinin yılsonu değerlendir ilmesi, yıllık raporlanma sı	Tüm eğitimlerin etkinliğinin yılsonu değerlendir ilmesi, yıllık raporlanma sı
2.	Sağlıklı nesiller yetiştirmeye, kumar ve diğer kötü alışkanlıklardan çocuk ve gençleri uzak tutmaya yönelik aktivitelerin planlanması	2.1. Kumar ve oyun bağımlılıklarını önlemeye, boş zamanların yararlı aktivitelerle doldurulmasına yönelik olarak; sportif etkinlikler, halk oyunları, sanatsal ve kültürel faaliyetlerin yaygınlaştırılması gençlerin katılımlarının teşvik edilmesi	*Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü *Valilik (BMİKK)	*Gerçekleştiril en faaliyet sayısı *Katılım sağlayan genç sayısı	*İlave 25 faaliyet	*İlave 25 faaliyet	*İlave 25 faaliyet	*İlave 25 faaliyet

3.DANIŞMA, TEDAVİ VE REHABİLİTASYON HİZMETLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE YAYGINLAŞTIRILMASI

Amaç:Danışmanlık hizmeti veren birimlerin sayısının ve etkinliğinin artırılması, tedavi ve rehabilitasyon hizmeti veren birimlerin sayısının ve etkinliğinin artırılması.

NO	İnisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER			
					2020	2021	2022	2023
1.	Kurumların danışmanlık hizmetlerinin güçlendirilmesi	<p>1.1. İnternet oyunu oynama bozukluğu ve kumar bağımlılığı konularında danışmanlık hizmetlerinin sayısının artırılması</p> <p>1.2. Patolojik kumar oynama davranışı ve internet oyunu oynama bozukluğu açısından risk tespit edilen öğrencilerin danışmanlık hizmetlerine yönlendirilmesi</p>	<p>*İl Sağlık Müdürlüğü *Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü</p> <p>*İl Milli Eğitim Müdürlüğü *İl Sağlık Müdürlüğü *Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü</p>	Danışmanlık hizmeti veren birimlerin sayısı	3 Danışmanlık Merkezi açılması			İlave 3 danışmanlık merkezi açılması
				Danışmanlık hizmetine yönlendirilen ve takibi yapılan öğrenci sayısı	Danışmanlık Merkezlerinin Rehber Öğretmenlerine tanıtılması	Risk tespit edilen öğrencilerin %100'ünün danışmanlık hizmetlerine yönlendirilmesi ve takibinin sürdürülmesi	Risk tespit edilen öğrencilerin %100'ünün danışmanlık hizmetlerine yönlendirilmesi ve takibinin sürdürülmesi	Risk tespit edilen öğrencilerin %100'ünün danışmanlık hizmetlerine yönlendirilmesi ve takibinin sürdürülmesi

NO	İnisiyatif	Faaliyetler	Sorumlu ve İş Birliği Yapılacak Kurum /Kuruluş	Süreç Göstergesi	HEDEFLER			
					2020	2021	2022	2023
2.	Tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerinin güçlendirilmesi	<p>2.1. Psikiyatri polikliniği olan hastanelerde internet oyun oynama bozukluğu ve kumar oynama bozukluğuna yönelik tanı ve tedavi hizmetlerinin verilmesi</p> <p>2.2. İkinci ve üçüncü basamak sağlık hizmetlerinde çocuk-ergen ve yetişkin psikiyatrisi klinik/polikliniklerini n sayısının artırılması</p>	*İl Sağlık Müdürlüğü	Hizmet veren psikiyatri polikliniği sayısı	%15	%50	%75	%100
			*İl Sağlık Müdürlüğü	Eğitim kliniklerine bağlı açılan özelleşmiş poliklinik sayısı	1			

T.C. BURSA VALİLİĞİ

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
BURSA İL SAĞLIK MÜDÜRLÜĞÜ

BURSA
DAVRANIŞSAL BAĞIMLILIKLAR
İLE MÜCADELE
EYLEM PLANI
2020-2023